

2023-1	ChristenUnie	Bladzijde 14 Waterdunen	Hoe wordt gemonitord dat het project Waterdunen voldoende veiligheid voor de kust blijft geven?	De primaire waterkering voor langs Waterdunen (langs de Noordzee en Westerschelde), de daarvan deel uitmakende getijdenduiker en de secundaire (niet-primaire) waterkering aan de landzijde rondom Waterdunen zijn allen formeel in beheer bij het Waterschap Scheldestromen (de waterkeringbeheerder). Uit de wettelijke taak van de waterkeringbeheerder en de gestelde waterveiligheidsnormen (omgevingswaarden) voor primaire en niet-primaire waterkeringen (in de Omgevingswet / het Besluit kwaliteit leefomgeving resp. de Omgevingsverordening Zeeland) volgt dat het waterschap een zorgplicht heeft voor de waterkeringen die het in beheer heeft. Het waterschap draagt zorg voor inspectie, beheer en onderhoud van de waterkeringen, periodieke monitoring en gegevensverzameling over de toestand van de waterkeringen en periodieke rapportage (tenminste elke 12 jaar) aan het bevoegd toezichthoudend gezag. Het Rijk (ILT) houdt als normsteller voor de primaire waterkeringen toezicht op de primaire waterkeringen die het waterschap in beheer heeft. De Provincie houdt als normsteller voor de niet-primaire (regionale) waterkeringen toezicht op de niet-primaire waterkeringen die het waterschap in beheer heeft, waaronder de secundaire waterkering langs Waterdunen.
2023-2	PvdA-GL	Bladzijde 17 Flankerend landbouwbeleid grensoverschrijdende samenwerking	Is er inmiddels al meer bekend of het Franse Model hierin iets kan betekenen (met betrekking tot trachten te voorkomen dat landbouwgrond wordt opgekocht door Belgen), zie aangenomen motie 22 juli 2022. Stand van zaken overleg?	Mede naar aanleiding van de motie en de inmiddels door u vastgestelde Nota Grondbeleid hebben wij een onderzoek ingesteld naar de (on)mogelijkheden mb.t. de rol van de overheid op het interveniëren op de grondmarkt. Hierbij is ook het Franse model (SAFER) betrokken. Momenteel zit het onderzoek in de afrondende fase. Zodra de resultaten bekend zijn, stellen wij u hiervan op de hoogte.
2023-3	SGP	Bladzijde 18	In 2023 is het beheer van de Hedwigepolder geregeld tot 31 december 2023. Hoe is het daarna geregeld?	Wij zijn hierover in gesprek met de beoogde natuurbeheerder.
2023-4	PvdA-GL	Bladzijde 19 Nog niet realiseren twee strekdammen project Zimmerman, blijft onduidelijk	Hoe groot is de kans op niet realiseren? Wat zijn de gevolgen voor NPW in dat geval: juridisch, financieel, hoeveelheid estuariene natuur?	Er is een laatste poging gedaan om tot overeenstemming te komen met de eigenaar. De eigenaar is hierin niet meegegaan. Besloten is om het project af te ronden met het afbouwen van de eerste strekdam. De opgave van 600 hectare estuariene natuur is

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

				behaald. Het budget dat gereserveerd was, kan nu ten goede komen van andere doelen binnen het Natuurpakket Westerschelde. In de periodieke voortgangsrapportage wordt u hierover nader geïnformeerd.
2023-5	PvdA-GL	Bladzijde 25 Genomen besluiten risico's Traverse Kapellebrug	Onderaan worden alvast genomen besluiten uit feb24 genoemd. Ons inziens terecht niet 1,2,3 teruggevonden in jaarstukken 2023. Toch de vraag: zijn deze besluiten ook inderdaad niet meegenomen in deze stukken?	Ja, deze besluiten zijn niet meegenomen in deze stukken.
2023-6	ChristenUnie	Bladzijde 20 Zanddijk	Hoeveel bezwaar- en/of beroepsprocedures lopen er met betrekking tot het project Zanddijk?	Er lopen op dit moment geen bezwaar- en/of beroepsprocedures ten aanzien van het bestemmingsplan. Wel zijn er bij de gemeente 11 zienswijzen ingediend op het bestemmingsplan. De gemeente is nu bezig om de beantwoording hiervan op te stellen.
2023-7	ChristenUnie	Bladzijde 22 Zanddijk	Waarom staat de kwaliteit indicator (verkeersveiligheid) op groen als er nog niet gestart is?	Omdat deze indicator gaat over de stand van zaken in het project Zanddijk, dat al enige tijd bezig is. Daarom hebben wij hier opgenomen dat Zanddijk BV op schema ligt om de doelstelling binnen de gestelde termijn te realiseren.
2023-8	ChristenUnie	Bladzijde 29 Landelijk gebied en stikstof	Is er sinds 2020 concreet en meetbaar sprake van een vooruitgang in de aanpak vermindering stikstof? Of is het nog steeds in voorbereiding?	Uit de NDA's is in 2023 gebleken dat stikstof voor een aantal N2000 gebieden een belangrijke drukfactor is. Tegelijk is uit landelijke actualisatie van Aerius gebleken dat de stikstofdepositie niet is afgenomen. Ook uit metingen blijkt niet dat er een duidelijke daling is van depositie.
2023-9	D66	Bladzijde 30 Landelijk Gebied	Waarom bevat dit geen reflectie over 2023? Het hele stuk na 'te behalen resultaten 2023' is geschreven alsof het zo uit een oud document komt. Waarom is er geen stuk 'behaalde resultaten 2023'?	Het klopt dat hier een stuk "behaalde resultaten 2023" verwacht kan worden. Op bladzijde 29 is al het een en ander gezegd over de behaalde resultaten. Om dit te completeren is een paragraaf behaalde resultaten 2023 bijgevoegd.
2023-10	VVD	Bladzijde 31 Landelijk gebied en stikstof	Via de najaarsnota 2023 heeft PS middelen ter beschikking gesteld voor de uitvoering van het programma landelijk gebied als voorfinanciering ten aanzien van de Rijksbijdrage. Het ging om een bedrag van € 950.000 wat na ontvangst Rijksbijdrage zou terugvloeien naar de investeringsagenda. Wat is de stand van zaken hierin?	Uit dit budget is onder andere de uitvoeringsorganisatie tot stand gebracht (investerings personeel) en zijn enkele projecten gestart zoals Erfplus (groen-blauwe dooradering).

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

2023-11	D66	Bladzijde 33 Programma Woonplaats Zeeland	We lezen niets over het wettelijk toezicht op het Waterschap of de bestuurlijke samenwerking die is aangegaan "bestuursconferentie "Zeeuws water in balans"? Graag een update over die stand van zaken.	Toezicht wordt gevoerd op financieel vlak en op de uitvoering van het waterbeheerprogramma. De beoordeling over de voortgangsrapportage 2022 is 5 maart in GS vastgesteld en toegezonden aan PS. De zorgen over de voortgang zijn in de begeleidende brief benoemd en worden in de bilaterale overleggen met het waterschap verder opgepakt. Over toekomstige bestuurlijke samenwerking wordt op ambtelijk en bestuurlijk niveau nog steeds overleg gevoerd.
2023-12	PvdA-GL	Bladzijde 33 Beleidskader Economische Agenda	Waarom is hier niet gekozen voor de meest actuele vastgesteld uitwerking daarvan zoals onder andere wel op bladzijde 85 is gedaan: het economisch uitvoeringsprogramma 2022-2027? Graag verklaring	Abusievelijk is verwezen naar de Economische Agenda: bedoeld is het economisch uitvoeringsprogramma 2022-2027. Deze heeft de Economische Agenda opgevolgd.
2023-13	ChristenUnie	Bladzijde 34 Hoofdstuk 2 Programma Woonplaats Zeeland	Wanneer wordt verwacht dat het digitale stelsel voor de omgevingswet operationeel is?	Het DSO is met ingang van de Omgevingswet operationeel. Gaandeweg zal ontbrekende functionaliteit toegevoegd worden en het DSO geoptimaliseerd worden. Op deze site is de informatie te vinden over de doorontwikkeling van het DSO en het Omgevingsloket. Ontwikkeling, planning en beheer Digitaal Stelsel Omgevingswet Informatiepunt Leefomgeving (iplo.nl)
2023-14	PvdA-GL	Bladzijde 34 en 40 Speerpunten bestemming Zeeland	Praktisch identieke teksten bij Deltawateren en Kwaliteitskust. Waar hoort die opsomming van de 3 speerpunten bij? Als het bij allebei past, graag een toelichting dan. Zo komt het verwarrend over.	De speerpunten op bladzijde 34 staan onder 'Kwaliteitskust, recreatie, toerisme en vrijetijd', als onderdeel van het programma Woonplaats Zeeland en niet als onderdeel van 'Deltawateren'. Het zijn inderdaad dezelfde speerpunten als onder de doelstelling 'Kwaliteitskust: recreatie, toerisme en vrijetijd' op blz. 40. Deze speerpunten staan dus twee keer benoemd, als onderdeel van het programma en als basis voor de acties op recreatie en toerisme. Deze speerpunten komen uit het ambitiedocument Toekomstbeeld Bestemming Zeeland 2030.
2023-15	ChristenUnie	Bladzijde 36/37 Hoofdstuk 2 Programma Woonplaats Zeeland	Wat is de prognose voor de start van de bouw van justitieel complex? En is er inmiddels duidelijkheid over de start van de geitenboer in de directe omgeving? Hoe gaat dit zich samen ontwikkelen?	De bouw van het justitieel complex is voorzien vanaf 2027. Daaraan voorafgaand zullen er vanaf 2024 werkzaamheden worden gedaan voor de landschappelijke inpassing (groene kraag) en ontsluitingswegen.

				Het besluit over de aanvraag van een omgevingsvergunning voor een geitenhouderij is aan de gemeente Vlissingen
2023-16	D66	Bladzijde 36 Programma Woonplaats Zeeland, Law Delta	Waarom staat er zulke oude informatie in deze tekst? Bijvoorbeeld deze zin: "De gezamenlijke inschatting van Rijk en regio is dat op zijn vroegst in het laatste kwartaal van 2023 kan worden gestart met bouwen van het justitieel complex." maar ook het kopje "een start eind 2023 kent de volgende afhankelijkheden en risico's" staat allerlei oude informatie.	Dit is een omissie. Deze tekst had geactualiseerd moeten worden. Het Strategisch kenniscentrum Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit dat gelieerd is aan de strafrechtketen zal elders in Vlissingen als een separate ontwikkeling tot stand worden gebracht. De gezamenlijke inschatting van Rijk en regio is dat in 2027 kan worden gestart met bouwen van het justitieel complex. 37 Een start in 2027 kent de volgende afhankelijkheden en risico's: · Gunning aan een marktpartij. · Onvoorziene issues in het bouwproces kunnen impact hebben op de planning en kosten. · Krapte op de arbeidsmarkt kan impact hebben op de werving en selectie van het personeel van de penitentiaire inrichting in het JCV. · Tijdige gereedheid van de verbreding van de ontsluitingswegen naar het JCV. · Vergunningverlening voor een geitenhouderij in de nabije omgeving van het JCV. · Oplevering van het complex wordt op zijn vroegst mogelijk geacht in 2029, ingebruikname 2030.
2023-17	D66	Bladzijde 37 Programma Woonplaats Zeeland, Law Delta	Er staat dat het bestemmingsplan JVC onherroepelijk is geworden. Hoe zijn de gesprekken met de geitenhouder verlopen? Heeft GS hierin nog een rol gespeeld?	De gesprekken met de ondernemer die een omgevingsvergunning heeft aangevraagd voor een geitenhouderij worden gevoerd door de gemeente Vlissingen. De provincie heeft door middel van inzet van de kennis uit het kavelruilbureau de gemeente ondersteund.
2023-18	PvdA-GL	Bijvoorbeeld op bladzijde 37, 38, 45, 49, 50, 61, 70, 145 Respectievelijk ruimtelijk proces Vlissingen/Rijk, grondoverdracht, duidelijkheid NPLG, start uitvoering VZM, advies Grevelingen, verschijnen NDA, beheerplan Kop SD en Manteling, omzetten cultuurmonitor in basis set aan indicatoren)	Opsomming uit een aantal programma's (niet volledig) waar in tegenstelling tot andere programma's sprake (b)lijkt van een soort knip- en plakwerk: telkens blijkt uit die teksten dat iets zou moeten gaan plaatsvinden in 2022 of 2023. De fractie van PvdA-GroenLinks verwacht in een jaarverslag uitkomsten of dit soort voornemens wel of niet zijn uitgevoerd en met welk resultaat. Wat is de verklaring dat dit onder andere op deze plaatsen nog in de verwachtingsstand staat? Graag alsnog weergave juiste stand van zaken mochten de hier weergegeven	Het klopt dat er sprake (b)lijkt van knip en plakwerk. Bijgevoegd de weergave voor het landelijk gebied. Voor het deel van LAW Delta zie boven, beantwoording vraag 2023-16. 37; zie antwoord 2023-15 45; NPLG: In 2023 is het ontwerp NPLG vastgesteld. Hierin worden de opgaven rond klimaat, bodem, water en stikstof aan elkaar verbonden. De eerste vertaling daarvan voor Zeeland is in het concept Zeeuws gebiedsprogramma vastgelegd, welke in 2023 is vastgesteld.

			situaties idd achterhaald zijn (ons inziens is dat namelijk zo).	49; het Volkerak Zoommeer is in 2023 een plan van aanpak opgesteld door de zuidwestelijke delta en deze zal (met enige vertraging) in 2024 uitgevoerd gaan worden. Hiertoe is een functionaris gestart per April 2024. 50; De taskforce, ingesteld door het ministerie I&W en LNV, heeft de gewenste aanpassingen van het Grevelingenmeer geschat op 860 miljoen euro (hoger dan budgettair ingeschat was en ook een te groot deel van het budget van I&W). De besluitvorming is uitgesteld en ligt bij het nieuw te vormen kabinet. 61; NDA: In 2023 zijn voor alle Zeeuwse N2000 gebieden (waar provincie voortouwnemer van is) NDA's opgesteld. Samen met de natuurmonitor geeft dit een goed beeld van de staat van de Zeeuwse natuur en welke drukfactoren van belang zijn. Vanwege de extra werkzaamheden die het opstellen van de natuurdoelanalyses met zich mee hebben gebracht is het niet gelukt het beheerplan voor de Manteling van Walcheren in 2023 vast te stellen, dit wordt in 2024 verwacht. Bladzijde 30 onderaan dit document de weergave voor het landelijk gebied.
2023-19	BBB	Bladzijde 40 Bestemming Zeeland 2030 in balans	Draagvlakmeting 2023 toerisme Zeeland, zijn hier al resultaten van bekend?	Deze tekst moet luiden dat het meest recente inwonersonderzoek heeft plaatsgevonden in 2022. De resultaten van dit onderzoek kunt u hier vinden: https://www.kenniscentrumtoerisme.nl/images/c/ce/Rapportage_inwonersonderzoek_Zeeland_2022_def.pdf Momenteel loopt er een inwonersonderzoek in de gemeente Schouwen-Duiveland. Naar verwachting zal weer een breed Zeeuws onderzoek plaatsvinden in 2026.
2023-20	PvdA-GL	Bladzijde 42 Aandacht gemeenten kustregio	Waarom is het onafhankelijke kwaliteitsteam niet het antwoord op de vele vragen bij de ontwikkeling van de kustvisie? Waarom wordt er gefocust op het ontwikkelingskader verblijfsrecreatie (waarom bv. niet focussen op belang natuurinstandhouding of welbevinden inwoners)?	Vanuit doeltreffendheid van de Kustvisie is in de evaluatie Kustvisie aanbevolen om het huidige Ontwikkelkader Verblijfsrecreatie in de Omgevingsverordening te herijken. Hierbij is geadviseerd om onder andere de thema's natuurwaarden en leefbaarheid op te nemen in een nieuw kwaliteitskader. We kijken hierbij ook op welke wijze de toetsing op de kwaliteit van plannen per regio beter georganiseerd kan worden.
2023-21	D66	Bladzijde 45 Programma Woonplaats Zeeland, uitvoeren Milieuprogramma 2023-2027	Is de monitoringsrapportage 2023 Milieuprogramma Zeeland al bekend? Zo ja, waar is dat te lezen?	De monitoringsrapportage 2023 Milieuprogramma 2023-2027 zal op 14 juni 2024 besproken worden in de Commissie Ruimte en op

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

				5 juli 2024 in de Provinciale Staten. Hierbij zullen de stukken ook gepubliceerd worden.
2023-22	Partij voor de Dieren	Bladzijde 45-46 Water en Bodem met Kwaliteit. De Provincie draagt samen met andere overheden bij aan het behoud en waar mogelijk verbetering van de waterkwaliteit...	Op welke manier draag de Provincie tot nu toe (los van het toekomstige NPLG) zelf actief bij aan de waterkwaliteit?	Inbreng provincie is veelal indirect in de vorm van regelgeving en stimulering. Via de omgevingsverordening en het regionaal waterprogramma worden bv. voorwaarden gesteld en via subsidieregelingen worden ontwikkelingen gestimuleerd.
2023-23	VVD	Bladzijde 47 Waterbeheersprogramma	Waarom is de voortgangsrapportage 2022 van het Waterschap pas eind 2023 ontvangen? Wordt de rapportage over 2023 wel tijdig aangeleverd?	Bij het waterschap is herhaaldelijk om de rapportage gevraagd maar vanwege interne omstandigheden bij het waterschap is de rapportage 2022 niet eerder geleverd. Voor de voortgangsrapportage 2023 zijn heldere afspraken gemaakt en wordt de rapportage volgens de planning (voor het zomerreces) naar de provincie gestuurd.
2023-24	VVD	Bladzijde 48 Realisatie waterdoelen	Er wordt gesteld dat de uitvoering van maatregelen op het gebied van beperking wateroverlast en regulier peilbeheer achterlopen op schema. Wat is hiervan de reden?	Uit de voortgangsrapportage van het waterschap over 2022 volgt dat de voornaamste reden wordt gevormd door problemen op het gebied van grondaankoop.
2023-25	Partij voor de Dieren	Bladzijde 47-48 Voortgangsrapportages Waterschap 2022 pas eind 2023 ontvangen.	Wat wordt er vanuit de Provincie gedaan om de volgende rapportages op tijd te krijgen?	Er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt dat de rapportage tijdig (voor het zomerreces) naar de Provincie gestuurd wordt.
2023-26	D66	Bladzijde 47/48 Programma Woonplaats Zeeland, monitoring waterkwaliteit	Er staat tweemaal dat de voortgangsrapportage van het Waterschap pas eind 2023 is ontvangen. Waarom is er de afgelopen maanden niet naar gekeken met als doel in de jaarstukken een terugkoppeling te geven aan de Staten?	De beoordeling over de voortgangsrapportage 2022 is 5 maart in GS vastgesteld en toegezonden aan PS.
2023-27	PvdA-GL	Bladzijde 47 en 59 Kwaliteitsindicatoren KRW, overstromingsrisico's en voortgangsrapportage Waterschap 2022	Kan uitgelegd worden waarom deze hier op groen en oranje staan? Zou rood niet beter van toepassing zijn? Immers tabel blz. 59 laat zien dat op tal van plekken in Zeeland slechts 1% van de beoogde 100% van de doelen KRW behaald zijn. Wat zijn de consequenties wanneer we die doelen niet halen, financieel, juridisch (kans daarop enorm groot immers, door meerdere instanties al erkend als die doelen gaan we inderdaad niet halen in 2027 > Wordt dit niet het "nieuwe stikstofprobleem." En waarom is het Waterschap telkens zo laat met haar deel van de verantwoording? Vindt er overleg plaats dit te	Het lage percentage doelbereik hangt samen met het 'one-out-all-out-principe' van de KRW. Van doelbereik is alleen sprake als alle afzonderlijke parameters goed scoren. Veel parameters voldoen al wel aan het doel. De actuele stand van zaken is te vinden in het KRW-dashboard via deze link . Mogelijke consequenties van het niet halen van doelen worden in samenwerking met het Rijk in beeld gebracht binnen het 'KRW-impulsprogramma'. Een eerdere analyse concludeert: "Een ingebrekestelling en een eventuele veroordeling door het Europese Hof van Justitie zal gericht zijn tot de lidstaat Nederland en zal met name consequenties hebben voor die overheid die

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

			bespoedigen? Waarom wel/niet. En leidt dit tot een sneller resultaat over 2023?	effectieve maatregelen had kunnen nemen, deze niet of niet tijdig heeft genomen.” [zie ook 2023-23:] Bij het waterschap is herhaaldelijk om de voortgangsrapportage gevraagd maar vanwege interne omstandigheden bij het waterschap is de voortgangsrapportage 2022 niet eerder geleverd. Voor de voortgangsrapportage 2023 zijn heldere afspraken gemaakt en wordt de rapportage volgens de planning tijdig (voor het zomerreces) naar de provincie gestuurd.
2023-28	Partij voor de Dieren	Bladzijde 48 WB21 en peilbeheer (GGOR): uitvoering maatregelen loopt achter.	Wat wordt er vanuit de Provincie gedaan om de uitvoering van de maatregelen te bespoedigen?	De zorgen over de voortgang worden in de bilaterale overleggen verder opgepakt.
2023-29	ChristenUnie	Bladzijde 50 Bestemming Zeeland 2023 in balans	Hoe realistisch zijn de plannen op financieel gebied voor de aanpak van het Grevelingenmeer? Zijn hier in het verleden ook al onderzoeken naar gedaan? En zo ja, wat hebben die aangetoond?	De taskforce, ingesteld door het ministerie I&W en LNV, heeft de gewenste aanpassingen van het Grevelingenmeer geschat op 860 miljoen euro (hoger dan budgettair ingeschat was en ook een te groot deel van het budget van I&W). De besluitvorming is uitgesteld en ligt bij het nieuw te vormen kabinet. en worden door het nieuwe kabinet. Er zijn in het verleden onderzoek gedaan naar de aanpak van het Grevelingenmeer. Deze worden in 2024 opgepakt en een nieuwe studie zal (mede met de kennis uit oudere studies) worden uitgevoerd
2023-30	SGP	Bladzijde 50 Uitgevoerde studie Lange Termijn Perspectief Natuur Westerschelde voorvertalen	In 2023 wordt er samen met de partners en de Schelderaad een advies opgesteld over het vervolg van het traject waarin ook duidelijk wordt wat de inzet van de provincie wordt. Waar kunnen we de duidelijkheid terugvinden over wat de inzet wordt van de provincie en hoe is/wordt PS hierbij betrokken?	Op 7 mei jl. hebben wij uw Staten hierover per brief met kenmerk 274430 geïnformeerd.
2023-31	Partij voor de Dieren	Bladzijde 52 Flexwoningen en huisvesting arbeidsmigranten	Hebben woningcorporaties hier een rol in en zo ja, welke?	Ja, de woningcorporaties hebben hier een belangrijke rol. Er zijn wel enkele particuliere initiatieven, maar het overgrote deel van de flexwoningen wordt door de woningcorporaties gerealiseerd
2023-32	VVD	Bladzijde 53 Kwalitatieve woningvraag o.b.v. demografische prognose	Waarom leidt een demografische prognose tot juridische complexiteit?	De demografische prognose leidt niet tot juridische complexiteit. Hier wordt de start van het Kwalitatief Woononderzoek Zeeland (KWOZ) bedoeld. Deze is door de juridische complexiteit rond de dataverzameling en de privacywetgeving vertraagd, waardoor dit onderzoek niet in 2023 heeft plaatsgevonden. Het KWOZ is overigens in 2024 wel van start gegaan.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

2023-33	VVD	Bladzijde 58 Tabel trendindicatoren	In de tabel trendindicatoren ontbreekt het jaar 2023. Kan de volledige tabel beschikbaar worden gesteld?	Voor toerisme zijn die gegevens nog niet beschikbaar. Deze volgen medio juni 2024.
2023-34	Partij voor de Dieren	Bladzijde 58 Aantal zwembaden (tabel)	Waren er 136 zwembaden in Zeeland in 2021 en 68 in 2022 of wordt hier eigenlijk iets anders bedoeld dan wat er staat?	Er zijn in 2023 68 zwembaden gecontroleerd.
2023-35	Partij voor de Dieren	Bladzijde 58 Trendindicatoren (tabel)	Waarom ontbreekt 2023?	Voor toerisme zijn die gegevens nog niet beschikbaar. Deze volgen medio juni 2024.
2023-36	Partij voor de Dieren	Bladzijde 58 Aantal uitgevoerde emissiemetingen lucht (tabel)	Waarom zijn er in 2020 t/m 2022 zo weinig metingen uitgevoerd?	Duiding van resultaten over de periode 2020 t/m 2022 is gezien de betreffende periode niet in de jaarstukken 2023 opgenomen. Deze is eerder met PS gedeeld via de "Evaluatie op het Milieuprogramma 2019 en 2020", en de "Monitoringsrapportage 2021 en 2022". Samengevat staat daarin vermeld dat door verschillende redenen zoals Corona (hoofdrede), energiecrisis, boycot Russische markt, en geen representatieve bedrijfsomstandigheden, minder metingen zijn uitgevoerd. Overigens staat in de tabel met de trendindicatoren op blz.58 geen waarde vermeld bij het aantal uitgevoerde emissiemetingen lucht over 2020. Dat aantal is 5 waarbij geen overtredingen van voorschriften zijn geconstateerd, dit zoals vermeld in de eerder genoemde "Evaluatie op het Milieuprogramma 2019-2020".
2023-37	D66	Bladzijde 60 Programma Woonplaats Zeeland, wat mag het kosten?	Er blijft € 3.714 miljoen over binnen 'ruimtelijke kwaliteit wonen'. Uit de toelichting daarboven wordt nu niet precies duidelijk waarom het geld overblijft. Zit dit geld dan vooral in het niet besteden aan verduurzaming van bedrijventerreinen? Overblijvende budgetten bij PIW en HELP tellen bij elkaar lang niet op tot de € 3,7 miljoen euro die overblijft. Waar hebben we nu geen geld aan uitgegeven terwijl dat er wel voor begroot was?	Deze post betreft alleen wonen. Verduurzaming bedrijventerreinen is hier geen onderdeel van. Het benoemde bedrag is niet het totaal van de overblijvende budgetten PIW en HELP. Hierin zitten tevens budget verschuivingen verwerkt die samenhangen met projecten die door de hoogte en looptijd van de subsidie drukken op meerdere begrotingsjaren. Grote over en onderschrijdingen worden op doelstellingsniveau toegelicht in de Toelichting op het overzicht baten en lasten (vanaf bladzijde 302 in document). De toelichting tussen het verschil van de begroting en realisatie op doelstelling 020301 is toegelicht op bladzijde 304.
2023-38	D66	Bladzijde 62 Programma Balans in landelijk gebied,	In de tekst over Faunabeheer staat: "Voorstellen voor verbetering zullen in 2023 geïmplementeerd kunnen worden." Welke voorstellen zijn in 2023 geïmplementeerd?	In de jaarrekening staat: "De samenwerking met de Faunabeheereenheid is daarin belangrijk. Deze samenwerking is in 2022 geëvalueerd. Voorstellen voor verbetering zullen in 2023 geïmplementeerd kunnen worden." De voorstellen voor

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

				verbetering hebben o.a. geleid tot een uitbreiding van de formatie bij de Faunabeheereenheid Zeeland (FBE). In 2023 zijn extra personeelsleden aangenomen. In december 2023 is ook het 1-loket ingericht waardoor alle individuele aanvragen voor vergunningen faunabeheer nu via de FBE lopen. Verder is de samenwerking tussen Provincie en FBE een bestuurlijk agendapunt, zodat dit aandacht houdt.
2023-39	BBB	Bladzijde 65 Programma 6: Uitkering bij wildschade.	BIJ12 keert uit bij wildschade, hier staat dat SNL ook uitkeert bij wildschade... Wat is de juiste informatie?	SNL keert niet uit bij wildschade
2023-40	PvdA-GL	Bladzijde 67 Subsidie wolf werende maatregelen	Hoe vaak is de wolf daadwerkelijk in Zeeland gesignaleerd in 2023? Volgens onderzoeksgegevens van onder andere BIJ12 zou de wolf sinds 2000 13x zijn gesignaleerd in Zeeland. Wat verstaat GS dan onder de hier gehanteerde term regelmatig?	De term regelmatig betekent met enige regelmaat. Dat is nog niet heel vaak. In 2023 is de wolf op twee plaatsen in Zeeland gesignaleerd (3 en 4 december).
2023-41	D66	Bladzijde 69 Programma Balans in landelijk gebied, provinciaal monitoringsplan	Hoe ziet het monitoringsplan eruit, met welk doel wordt er gemonitord?	Wat betreft het monitoringsplan 2023-41: Het monitoringsplan is te vinden op de website onder Natuurmonitoring Provincie Zeeland / Monitoring natuur en biodiversiteit (zeeland.nl). Het monitoringsplan bevat een beschrijving van de natuurmonitoring ten behoeve van het natuurbeleid en natuurkwaliteit. De informatie vanuit de monitoring wordt gebruikt bij evaluaties en analyses zoals de Natuurdoelanalyses voor Natura 2000 en de Natuurrapportage Zeeland.
2023-42	VVD	Bladzijde 70 Beheerplannen	Wat is de actuele stand van de diverse beheerplannen N2000 in Zeeland, inclusief de Rijkswateren?	Deltawateren; RWS heeft de beheerplannen verlengd van 2022 tot en met 2028. Tegen de verlening is een bezwaar ingediend waarop nog geen beslissing genomen is. Tegelijkertijd wordt nu door RWS het proces doorlopen om zo snel mogelijk een nieuwe beheerplannen voor de Deltawateren te hebben. Kop van Schouwen; nieuwe beheerplan is in december 2023 vastgesteld. Manteling van Walcheren: verwacht wordt dat dit beheerplan in 2024 kan worden vastgesteld, het proces om te komen tot een nieuw beheerplan wordt nu doorlopen.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

				De andere Zeeuwse beheerplannen (3 kreken, Yerseke en Kapelse moer en Zwin en Kievittenspolder). In 2024 zal worden gestart met het proces om te komen tot een nieuw beheerplan, vaststelling daarvan is voorzien in 2025/2026.
2023-43	D66	Bladzijde 71 Programma Balans in landelijk gebied, natuurbeheer	Hoe staat het met het plan om te onderzoeken wat het gevolg zou zijn als het het Veerse Meer een 'Habitat' richtlijn krijgt in plaats van alleen een 'Vogelhabitat' richtlijn? Zie deze zin uit de gebiedsvisie Veerse Meer van 2021: "Daarom wordt een onderzoek naar de haalbaarheid en voor- en nadelen van de aanwijzing van delen van het Veerse Meer als habitatrichtlijngebied ingesteld."	In het actieprogramma van de gebiedsvisie is onderzoek naar het Veerse Meer als habitatrichtlijngebied als één mogelijke oplossingsrichting ten aanzien van de evaluatie Natura 2000-instandhoudingsdoelen genoemd. Op dit moment is er geen voorstel een dergelijk onderzoek in te stellen. Daarnaast hebben bij vaststelling van de gebiedsvisie enkele partners van de gebiedssamenwerking aangegeven dat er weinig tot geen draagvlak is voor een dergelijk onderzoek.
2023-44	VVD	Bladzijde 74 Agenda Natuurinclusief	Gaat het hier ook om de agenda Natuurinclusief 2.0?	Ja. In juni 2022 is de Agenda Natuurinclusief 1.0 gepresenteerd. Op 3 november 2023 is door dezelfde overheden en organisaties de Agenda Natuurinclusief 2.0 gepresenteerd, een nadere uitwerking van de eerste versie.
2023-45	D66	Bladzijde 79 Programma Balans in landelijk gebied ondersteunen minimaal één initiatief biologische sector	Welk initiatief is nu precies ondersteund in 2023?	In 2023 hebben we een praktijkproef met plantaardig bemesten in de biologische fruitteelt ondersteund. Daarnaast liepen nog 2 grote projecten door uit de POP3 regeling samenwerking voor Innovatie, samen met Rusthoeve, Delphy en biologische boeren.
2023-46	D66	Bladzijde 80 Programma Balans in landelijk gebied, ondersteunen tenminste twee initiatieven bodemvruchtbaarheid	Er staat dat wet en regelgeving belemmert dat er een optimale kringloop met betrekking tot dierlijke mest kan worden gerealiseerd. Waarom is dat zo? Graag een reflectie die ook aanstipt waarom dit zo is terwijl er door de derogatie minder dierlijke mest op de akkers/weilanden wordt afgereden.	De Zeeuwse landbouw is een per saldo dierlijke mest importerende provincie. De derogatie wordt in verschillende tempo's afgebouwd tot 2026. Dan is de gebruiksnorm voor stikstof uit dierlijke mest 170 kilogram per hectare voor gras- en akkerland, ook in Zeeland. Veel akkerbouwgewassen, maar ook grassoorten, hebben een hogere stikstofgebruiksnorm. De ruimte tussen die norm en de gebruiksnorm voor stikstof uit dierlijke mest wordt veelal opgevuld met kunstmest. Bij slechte (weers)omstandigheden wordt nog meer gebruik gemaakt van kunstmest. Kwalitatief goede dierlijke mest is beter voor de bodemkwaliteit dan kunstmest. Er zijn diverse andere maatregelen mogelijk naast het toepassen van dierlijke mest om de bodemkwaliteit op een goed niveau te houden of te verbeteren. Maar voor veel bedrijven is voldoende beschikbare dierlijke mest een hoofdvereiste. Voorlopig is het aanbod van dierlijke mest vanwege de versnelde afbouw van de derogatie groot, maar dat kan snel veranderen afhankelijk van de

				ontwikkelingen in de intensievere veehouderijgebieden elders in het land. De Provincie Zeeland blijft daarom ook bij het Rijk aandacht vragen voor de afwijkende situatie met betrekking tot dierlijke mest in onze akkerbouwprovincie.
2023-47	PvdA-GL	Bladzijde 81 Functionele agroforestry	Hier is in 2023 een onderzoek naar verricht. Zijn die resultaten inmiddels bekend? En zo ja, kunnen wij als fractie(s) daarover beschikken? Waarom eventueel niet?	De resultaten naar aanleiding van dit verkennend onderzoek naar de effecten van agroforestry op waterhuishouding en functionele agrobiodiversiteit zijn bekend. Uit dit verkennend onderzoek blijkt dat agroforestry voor beide thema's potentie biedt om hier in beperkte mate positief aan bij te dragen. Veel zal echter afhangen van het gekozen agroforestry systeem en lokale context. Het verkennend rapport is gedeeld onder de betrokkenen via onder andere het Zeeuwse Agroforestry netwerk. Het volledig verkenningrapport is te vinden de link .
2023-48	PvdA-GL	Bladzijde 83 Doelindicatoren en tabel kosten voor o.a. realisatie natuurnetwerk	Het beoogde doel aan aantal nieuwe hectare natuur blijkt in 2023 bij lange na niet gehaald. De gewijzigde begroting voor dit onderdeel is met bijna 60% opgehoogd tot zo'n € 5,3 miljoen euro, terwijl nog niet eens de oorspronkelijk begrote € 3,3 miljoen is gerealiseerd (€ 2,9 miljoen). Wat is hiervoor de verklaring?	Elk jaar stellen we in een vroeg stadium een begroting op, gebaseerd op projecten die mogelijk zullen plaatsvinden. Hiervoor moeten we een openstellingsbesluit opstellen, gedekt door voldoende budget op basis van de eerste inventarisatie van de projecten. Enkele projecten zijn niet doorgegaan omdat de voorbereidingen nog niet zijn afgerond. Deze projecten worden doorgeschoven naar volgend jaar.
2023-49	SGP	Bladzijde 88 Volhoudbare landbouw	Ondanks eerdere verwachtingen blijken er toch minder aanvragen voor projecten uit de markt te komen die tot bestedingen hebben geleid. Graag toelichting/ analyse waarin die minder aanvragen kan zitten.	Hiervoor zijn meerdere redenen aan te voeren. Te denken valt aan het onzekere politieke klimaat waardoor de landbouwsector het lastig vindt om te investeren in een bepaalde richting. Het beperkte absorptievermogen van Zeeuwse organisaties om projecten uit te voeren is een andere reden. Tenslotte maakt wet- en regelgeving en met name de juridische context het lastig om geld in te zetten voor de landbouwsector. Er is al heel snel sprake van staatssteun. Daarom leggen we de verbinding met het GLB/NSP voor de besteding van middelen. De staatssteuntoets is hierin al afgehecht.
2023-50	D66	Bladzijde 90 Programma Ondernemend Zeeland, aanpak grensoverschrijdende arbeidsmarkt Zeeland-Vlaanderen	We lezen niets over EGTS Linieland, speelt de provincie nog een rol om via deze samenwerking de arbeidsmarkt meer te verweven? Bijvoorbeeld door middel van uitbouw van de arbeidsmarkten die regelmatig worden georganiseerd?	De Provincie Zeeland speelt hierin (vanuit team arbeidsmarkt) nauwelijks/geen rol.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

2023-51	SGP	Bladzijde 94 Mosselkweek	De pilot Mosselkweek Voordelta is in 2023 concreet van start gegaan. Wat zijn de resultaten tot nu toe.	Als gevolg van de noodzakelijke procedures is de pilot Mosselkweek in de Voordelta na een lange voorbereidingstijd begin 2023 van start gegaan. De vergunning loopt tot september 2027. Medio 2024 worden de eerste, naar verwachting nog summieri, resultaten bekend.
2023-52	PvdA-GL	Bladzijde 106 Mislopen bestedingskansen Europese subsidie	Het blijkt dat Zeeland weinig tot geen gebruik heeft kunnen maken van de Europese subsidie MIT Zuid (in tegenstelling tot Brabant en Limburg). Wat gaat Zeeland doen om dit in de toekomst te voorkomen? Dit is in het verleden toch ook wel vaker voorgekomen? Maatregelen van toen niet (meer) werkend?	In samenwerking met Impuls Zeeland is voor 2024 een nog intensievere voorlichtingscampagne gestart. Voor de Haalbaarheidssubsidies is een filmpje opgenomen: https://www.youtube.com/watch?v=MoE_GXJpix8 Dit jaar zijn 13 Zeeuwse ondernemers betrokken bij een MIT-Zuid Haalbaarheidsaanvraag. Voor de MIT R&D samenwerking staan opnames ingepland met ondernemers die met behulp van een MIT subsidie hun innovatie hebben verder gebracht.
2023-53	BBB	Bladzijde 119 Mobiliteit, speerpunten	Zijn er speerpunten uitgesteld vanwege het verlengen van de huidige bus concessie? Proef met autonoom varende pont, zijn hier resultaten van? Op wat voor plaatsen zouden deze in de toekomst ingezet kunnen worden?	De aanbesteding van de busconcessie 2025 heeft geen inschrijver opgeleverd. Om deze reden verlengen we de huidige concessie met twee jaar. Tijdens deze periode willen we stapsgewijs de veranderingen naar de nieuwe concessie invoeren. Dit betekent dat later dan eerder voorzien buslijnen worden aangepast en buslijnen worden versneld. In deze periode zullen ook nog geen zero-emissie bussen in gebruik worden genomen. Via de website projectfast.nl kunnen de ontwikkelingen worden gevolgd. De initiatiefnemers van het project zijn aan het bekijken op welke locaties een volgende stap zou kunnen worden gezet.
2023-54	PvdA-GL	Bladzijde 119 Digitale stukken, hoofdstuk 5 programma mobiliteit op maat. De passage: ""De meeste risico's in Zeeland liggen in de infrastructuur, de heterogeniteit (verschillende vervoersmodaliteiten op dezelfde infrastructuur zoals fietsen die verschillende snelheden rijden en landbouwverkeer dat zich mengt met ander verkeer), kwetsbare en onervaren weggebruikers, afleiding en verkeersovertreders (snelheid, alcohol en drugs en dergelijke). Ten aanzien van deze	Vraag 1: hoe kijkt GS aan tegen de factor menselijk gedrag? In verschillende media lezen we dat mensen zich steeds asocialer gaan gedragen op de weg. Herkent GS dit beeld? Graag een toelichting.	Menselijk gedrag is een belangrijke component in de verkeersveiligheid. Daarom ondernemen we veel acties gericht op educatie en gedragsbeïnvloeding. Wij kunnen niet objectief vaststellen dat mensen zich asocialer gedragen op de weg. Wel kunnen we vaststellen dat gedrag van de weggebruiker een belangrijke factor is in de verkeersveiligheid. De aanpak van verkeersveiligheid vindt derhalve plaats in de driehoek van gedrag, handhaving en infrastructuur.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

		thema's gaan we ons inspannen om de risico's voor verkeersveiligheid zoveel mogelijk te verminderen."		
2023-55	PvdA-GL	Bladzijde 119 Digitale stukken, hoofdstuk 5 programma mobiliteit op maat. De passage: ""De meeste risico's in Zeeland liggen in de infrastructuur, de heterogeniteit (verschillende vervoersmodaliteiten op dezelfde infrastructuur zoals fietsen die verschillende snelheden rijden en landbouwverkeer dat zich mengt met ander verkeer), kwetsbare en onervaren weggebruikers, afleiding en verkeersovertreders (snelheid, alcohol en drugs en dergelijke). Ten aanzien van deze thema's gaan we ons inspannen om de risico's voor verkeersveiligheid zoveel mogelijk te verminderen."	Vraag 2. En indien GS herkent dat mensen zich asociaal gedragen op de weg, welke acties gaat GS (met partners) ondernemen om dit asociale rijgedrag aan te pakken? Graag een toelichting.	Wij herkennen dat er sprake is van verkeersonveilig gedrag in het verkeer. Of dat meer of minder is dan in het verleden kunnen wij niet met feiten beoordelen.
2023-56	PvdA-GL	Bladzijde 119 Digitale stukken, hoofdstuk 5 programma mobiliteit op maat. Trendindicatoren.	Vraag 1. Kunnen we in algemene zin spreken dat het aantal ongevallen en slachtoffers van 2019 vergeleken met 2023 ongeveer gelijk is gebleven? Graag met uitleg.	Graag verwijzen we u hierbij naar het onlangs toegestuurde rapport De Zeeuwse Staat van de Verkeersveiligheid 2023 dat een uitgebreider beeld geeft van ongevallen en slachtoffers.
2023-57	PvdA-GL	Bladzijde 119 Digitale stukken, hoofdstuk 5 programma mobiliteit op maat. Trendindicatoren.	Vraag 2. De cijfers vermelden niet de oorzaak van de ongelukken. Is het mogelijk voor GS om een uitsplitsing te maken wat de oorzaken van de ongelukken waren? Zo ja, dan ontvangen we die graag in een aantal categorieën, zoals factor weersomstandigheden, telefoongebruik, door rood licht gereden, alcoholgebruik, drugsgebruik etc. Graag met toelichting.	In de recent toegestuurde onderzoek de Zeeuwse Staat van de Verkeersveiligheid 2023 is zo compleet mogelijk overzicht gegeven. De achterliggende oorzaken van ongevallen, zoals u die benoemd, worden maar beperkt bekend en geregistreerd.
2023-58	ChristenUnie	Bladzijde 122 Hoofdstuk 5 Programma Mobiliteit op maat	Hoe wordt bij het plannen en uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden aan infrastructuur de samenhang bewaakt? Hoe zorgt de provincie ervoor dat er geen werkzaamheden aan weg, spoor, e.d. Tegelijk worden uitgevoerd en de bereikbaarheid dus gewaarborgd blijft? Wordt hier ook gekeken naar de planning van voor Zeeland belangrijke grote evenementen?	Wij streven er bij het plannen en uitvoeren van onze werkzaamheden naar dat de hinder en overlast van de gebruiker én de omgeving zo klein mogelijk blijft. D.w.z. dat de werkzaamheden zo kort mogelijk duren, waar mogelijk op tijden wordt uitgevoerd die de hinder minimaliseren en waar mogelijk bieden we alternatieven. Daarnaast proberen we indien mogelijk werkzaamheden aan de verschillende assets te combineren. B.v. bij groot onderhoud aan een weg tegelijkertijd onderhoud aan een duiker uitvoeren. Echter enige overlast en hinder is niet te

				voorkomen en zal gelet op de opgave waar wij in de toekomst voor staan zelfs nog toenemen. Hierbij trekken we nauw samen op met Rijkswaterstaat, ProRail en het Waterschap om onze plannings op elkaar af te stemmen. Dat betekent soms dat werken uitgesteld moeten worden of vervroegd om te voorkomen dat er tegelijkertijd aan belangrijke alternatieve routes gewerkt wordt. Het afstemmen van de plannings gebeurt in een zo vroeg mogelijk stadium, wanneer plannings nog flexibel zijn en er tijd genoeg is om te schuiven in de tijd. Het afstemmen gebeurt periodiek binnen het Regionaal Verkeersmanagement Team (RVT) in fysiek overleg. Maar ook met ondersteuning door middel van een meldsysteem voor (vaar/spoor)wegbeheerders voor het melden van wegwerkzaamheden en evenementen. Naast werkzaamheden van andere (vaar/spoor)wegbeheerders moet bij de planning overigens ook rekening gehouden worden met evenementen, (school)vakantieperiodes, pieken in het aanbod, capaciteit in de markt, Openbaar Vervoer en de weersomstandigheden.
2023-59	VVD	Bladzijde 122 Over plannen en uitvoeren onderhoudswerkzaamheden	Wanneer verwacht GS het Strategisch Assetmanagement Plan met PS te delen en te bespreken?	In ons coalitieakkoord “Met Zeeland voor Zeeland” zijn de uitdagingen en vraagstukken beschreven waar wij voor staan. Denk bijvoorbeeld aan de vervangings- en renovatieopgave van onze infrastructuur. Deze vragen meer integraliteit en uitvoeringskracht van onze organisatie. In het licht van de versterking van de uitvoeringskracht heeft ons college op 2 april 2024 besloten tot een aantal structuurwijzigingen in onze organisatie. De afdeling Infrastructuur en Vastgoed is opgeheven en er is een nieuwe afdeling Infrastructuur gevormd. In deze afdeling zijn ook de infrastructuur gerelateerde grote projecten opgenomen. Naast structuurwijzigingen werken we ook aan professionalisering van het projectmanagement, doelmatiger werken en verkorten van de doorlooptijden van projecten. Begin vorig jaar is gewerkt aan een nieuw Strategisch Asset Management Plan (SAMP) waarin onze processen zijn beschreven en verbetervoorstellen worden gedaan. Gelet op de hiervoor beschreven ontwikkelingen hebben wij gewacht met het aan u voorleggen van het nieuwe SAMP. Wij willen namelijk graag de recente ontwikkelingen en procesverbeteringen in het plan mee

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

				nemen. Wij verwachten nu eind dit jaar het nieuwe SAMP ter kennisgeving aan u voor te leggen.
2023-60	VVD	Bladzijde 123 Over verbetering verkeersveiligheid	Wanneer verwacht een voortgangsrapportage met PS te delen en te bespreken over de Zeeuwse Uitvoeringsagenda SPV?	Recent hebben wij u het rapport Zeeuwse Staat van de verkeersveiligheid toegestuurd. Hiermee geven we invulling aan het goed in beeld brengen van de stand van zaken en worden er aanbevelingen gedaan gericht op het verbeteren van de verkeersveiligheid in Zeeland. De Zeeuwse uitvoeringsagenda SPV is nog altijd actueel en vraagt verdere aanscherping op het voorkomen van verkeersongevallen onder de kwetsbare verkeersdeelnemers. Hierover gaan we de komende periode met alle partners (inclusief PS) over in gesprek.
2023-61	SGP	Bladzijde 126	Via het VEVO-project (Verkeersonderwijs Voortgezet Onderwijs) worden middelbare scholen gestimuleerd om op structurele wijze invulling te geven aan verkeerseducatie. Hoeveel scholen doen dit al?	In Zeeland geven op 2 na alle scholen invulling aan het VEVO-project.
2023-62	SGP	Bladzijde 126	Het streven was om in de periode 2020-2024 het aantal scholen met het Zeeuws Verkeersveiligheidslabel met minimaal 10% te laten toenemen. Is dat doel bereikt? Zo nee, waarom niet? En wat gaat GS doen in de komende jaren om dit doel alsnog te bereiken?	Het doel is bereikt. In 2020 zijn we gestart met 83 scholen met een Zeeuws Verkeerslabel. Eind 2023 doen 120 basisscholen mee met het programma waarvan er 31 in nog in het traject zitten. Nadat alle stappen van het programma zijn ingevuld door deze scholen zullen ook zij het Zeeuws Verkeersveiligheidslabel ontvangen
2023-63	SGP	Bladzijde 126	Het programma Doortrappen met als doel veiliger fietsen voor senioren is gestart samen met gemeenten en het ROVZ. Wat houdt dit programma concreet in?	Het is een breed programma waaraan iedere gemeente zelf invulling kan geven. Voor een compleet overzicht van de verschillende onderdelen van het programma dat wordt aangeboden verwijzen we u naar Senioren ROVZ . Doel van het programma is dat senioren tot op hogere leeftijd veilig kunnen blijven verplaatsen met de fiets, onder andere door gebruik te maken van de fietshelm en eventueel met aangepaste fiets.
2023-64	VVD	Bladzijde 127 Over handhaving op verkeersovertreding	Welke ruimte tot meer (of meer toegespitst) doen zien de Politie/OM?	De capaciteit bij politie en OM is beperkt. Binnen de mogelijkheden die politie heeft wordt op dit moment goed samengewerkt en kunnen wij goede afspraken maken over de inzet rondom de campagnes die worden uitgevoerd (onder andere inzet op handhaving telefoongebruik achter het stuur en gerichte controles alcohol en drugs). Op landelijk niveau

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

				ondersteunen wij pleidooien, zoals van de G4, voor meer mogelijkheden tot inzet op verkeershandhaving.
2023-65	VVD	Bladzijde 128 Logistieke processen	Acties: de logistieke processen... In de tekst onder dit kopje wordt verwezen naar acties uit 2021/2022 wat is de actuele stand van zaken.	De projecten living lab autonoom rijden en Zero emissie logistiek zijn met succes in 2023 afgerond. Op het terrein van het bedrijf Lineage (Kloosterboer) is veel data verzameld tijdens de inzet van autonome voertuigen. Het project Zero emissie logistiek is met wisselend succes afgerond. Dit komt hoofdzakelijk door de stagnerende ontwikkeling van de techniek van energiedragers. Diverse activiteiten binnen dit project waar Zeeland Connect invloed op had zijn wel met succes uitgevoerd. Zo zijn er vanuit het totale kostenperspectief berekeningen gemaakt voor diverse bedrijven bij inzet van zero-emissievoertuigen. Ook zijn de leerlijnen bij Scalda aangepast. Is er een 5 daagse cursus (de zero emission truck academy) aan de transportsector aangeboden. In totaal hebben daar circa 50 bedrijven aan deelgenomen. Die allen aangaven dat deze cursus duidelijk aan een behoefte voldoet. Zeeland Connect begeleidt de invoering van de uitrol van digitale vrachtbrieven nog steeds opgenomen vanuit haar actieprogramma. Ook de modal shift staat nog steeds op de agenda bij Zeeland Connect en worden er regelmatig bedrijven begeleidt om de mogelijkheden van modal shift te verkennen.
2023-66	VVD	Bladzijde 129 Over het verschuiven van de goederenstroom van de weg naar het water en de ombouw van schepen voor transporten tussen Zeeland en Flevoland én het blokje daaronder, over het verbeteren van de logistieke processen van corridormanagement)	In hoeverre zullen de qua aantallen en impact omvangrijke onderhoudswerkzaamheden van RWS de komende jaren van kunstwerken op, over, langs de Staande Mastroute (naast recreatievaart vooral ook van belang voor de beroepsvaart) belemmerende of stremmende impact hebben op de beroepsvaart vanuit Zeeland naar de Randstad en/of de Oostelijke Staande Mastroute? Wat is GS van plan te doen om het Zeeuws beroeps (en recreatie)binnenvaartbelang daarin te laten horen?	In 2023 is het overleg over de binnenvaart met Rijkswaterstaat, North Sea Port en binnenvaartorganisaties aangehaald. Dit zodat het binnenvaartbelang zowel ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen als ten aanzien van beheer en onderhoud de aandacht krijgt. Landelijk is daarnaast door het Rijk een binnenvaarttafel in het leven geroepen, waar alle partijen betrokken bij binnenvaart om tafel zitten.
2023-67	D66	Bladzijde 129 Programma Mobiliteit op maat, logistieke processen verbeteren door nieuwe technologieën	Central gate zou klaar zijn in 2023, wat is nu de stand van zaken?	Er is vooralsnog geen Central Gate gerealiseerd. De oorspronkelijke locatie op Sloepoort is van de baan. Op basis van een onderzoek door North Sea Port naar een locatie binnen de haven, is een voorkeurslocatie aan de Assenburgweg naar voren gekomen. Deze is verder onderzocht op haalbaarheid. Maar ook

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

				hier zijn er bezwaren vanuit de omgeving/politiek. Door North Sea Port wordt nu verder gekeken hoe verder hiermee om te gaan.
2023-68	D66	Bladzijde 130 Programma Mobiliteit op maat, logistieke processen verbeteren door corridormanagement	Wat is de scope van het 'knooppuntplan'? Wordt daarin ook gekeken naar de mogelijkheden om met buizenstelsels vanuit de Zeeuwse havens met andere havens/industriële gebieden verbinding te leggen?	In het knooppuntplan zijn buisleidingen met name benoemd in relatie tot waterstof.
2023-69	SGP	Bladzijde 130 Meerjarig actieprogramma Binnenvaart'	In onze regio wordt het 'Meerjarig actieprogramma Binnenvaart' ontwikkeld. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek wordt een corridorbrede uitrolstrategie worden opgesteld die ter besluitvorming voor het BO-MIRT 2024 zal worden geagendeerd. "Wat is de status van het meerjarig actieprogramma en de agendering in BO _MIRT ?	Er wordt een tweeledige strategie gevoerd, te weten: 1. De BO-MIRT aanpak In gezamenlijkheid met de partners van de corridors worden er activiteiten voorbereid ter verbetering en ondersteuning van de binnenvaart. Deze activiteiten zijn onder te brengen bij de landelijke logistieke thema's zoals bijvoorbeeld. digitalisering en energietransitie. Er worden op drie thema's richting het MIRT voorstellen voorbereid, te weten digitalisering, energietransitie en kwaliteit voorzieningen ligplaatsen. Daadwerkelijke agendering op het BO MIRT zal afhankelijk zijn van ontwikkelingen met een nieuw kabinet en beschikbaarheid van rijksmiddelen. 2. Het regionale actieprogramma Hier worden acties van de landelijke logistieke thema's voorbereid gericht op de regionale ontwikkelingen. De provincie vervult de komende jaren een faciliterende en stimulerende rol. De laatste afstemming vindt over dit actieprogramma plaats.
2023-70	BBB	Bladzijde 133 N664 Herinrichting ter hoogte van 's-Heerhendrikskinderen	In hoeverre gaat GS er vanuit dat deze geplande herinrichting werkelijk doorgaat? Dit gezien de weerstand vanuit de omgeving en het feit dat de Gemeente Goes opnieuw een enquête uitzet onder inwoners. Staat de geplande rotonde ter discussie?	Het project N664 is nagenoeg gereed voor uitvoering en zou dit voorjaar kunnen worden aanbesteed. Op verzoek van de gemeente Goes is de verdere uitvoering even in de wacht gezet. De gemeente heeft naar aanleiding van reacties op Project • <u>Vernieuwing dorpsentree 's-Heer Hendrikskinderen</u> (goespraatmee.nl) besloten een enquête onder de inwoners van 's Heer Hendrikskinderen uit te zetten. Daar wordt gevraagd wat de inwoners van het project vinden. Op grond van de uitkomsten zullen de gemeente en de provincie besluiten hoe verder te gaan met het project.
2023-71	VVD	Bladzijde 133 Programmering Wegeninvestering ad 2	Voor de Voorjaarsconferentie 2023 is een kredietaanvraag voorzien voor de aanleg van de Snelfietsroute Terneuzen-Zelzate en de aanleg randweg	Snelfietsroute: Door een langere doorloop van de aanleg van de nieuwe zeesluis is de planning van de snelfietsroute naar achteren verschoven. Daarnaast zijn er uitdagingen op het gebied van

			Oud-Vossemeer (N656). Deze aanvraag heeft PS nog niet bereikt. Wanneer voorziet GS deze aan PS te zenden? Op bladzijde 69 van de Begroting 2024 staat overigens dat het de Voorjaarsconferentie 2024 betreft. Welk jaartal is juist?	natuur, de grondverwerving en de kosten. Doordat de toegezegde Rijkssubsidie gebonden was aan een uiterste termijn hebben wij eerst zekerheid moeten verkrijgen over verder uitstel. Recent is een dergelijk uitstel verleend tot eind 2027. Daarnaast zijn op grond van een globale doorrekening van de kosten twijfels gerezen of de kosten van de volledige uitvoering van het beoogde snelfietspad nog in balans zijn met de toegevoegde waarde ten opzichte van de huidige infrastructuur. Op dit moment werken wij aan enkele scenario's met een alternatief voorstel. Wij verwachten op basis daarvan in de loop van 2025 met een kredietvoorstel te kunnen komen. N656: We zijn momenteel bezig met het definitieve ontwerp op basis waarvan een kredietaanvraag kan worden gedaan, naar verwachting via de voorjaarnota 2025
2023-72	BBB	Bladzijde 141 Kosten programma Mobiliteit op Maat/begrotingsafwijking	Zowel bij "Doelmatig en doeltreffend beheer wegen" als bij "uitvoering slimme mobiliteit" wordt ruim € 800.000 toegevoegd bij de wijziging en blijft na afloop van het jaar meer dan € 1 miljoen over. Waren hier onvoorziene omstandigheden waardoor er zoveel overblijft en het extra toegevoegde budget niet nodig bleek?	Voor Doelmatig en Doeltreffend beheer wegen betreft dit geld wat gekoppeld is aan reeds geplande werkzaamheden in het kader van groot onderhoud, waarvan uitvoering door omstandigheden is doorgeschoven van 2023 naar 2024. Dat betekent dat de middelen niet overblijven, maar dat deze binnen de onderhoudsreserve instandhouding infrastructuur worden overgeheveld naar de begroting van 2024. Voor uitvoering slimme mobiliteit betreffen dit met name de rijksmiddelen die vanuit Wind in de Zeilen beschikbaar zijn voor het Living Lab Slimme Mobiliteit. Op 2023 stond een groot deel van het beschikbare budget geraamd voor uitgaven, waarop is achtergebleven. Het uit 2023 resterende budget is verdeeld over 2024 en 2025 voor de uitvoering.
2023-73	BBB	Bladzijde 144 Culturele infrastructuur	Cultuurbegroting Wat wordt bedoeld met een "Stedelijk cultureel klimaat"?	Met stedelijk cultureel klimaat wordt bedoeld dat een stad een cultureel signatuur krijgt die past bij het DNA van de stad. De gedachte is dat zo gebouwd wordt aan een duurzame culturele infrastructuur. Bij de ene stad past het best een aansluiting bij de geschiedenis, bij de ander bv. het maritieme karakter.
	ChristenUnie	Bladzijde 145 Hoofdstuk 6 Programma Iedereen telt!	Het Watersnoodmuseum heeft – vergeleken met de andere 4 themamusea – in 2023 een forse subsidieaanvraag gedaan (€ 400.000). Is dit bedrag volledig toegekend en eenmalig zo hoog? Waarvoor is	Het bedrag is volledig toegekend in 2023. Deze aanvraag was onderdeel van het Museumbeleid 2022-2024, waarbij is vastgesteld dat het Watersnoodmuseum per jaar een aanvraag kan doen tot maximaal €400.000,--. De subsidie is onder andere

			dit bedrag gevraagd c.q. waaraan besteed? En hoe kan het grote verschil in de hoogte van de aanvragen van de 5 themamusea worden verklaard? Hoe blijven de gevraagde en toegekende bedragen aan de 5 themamusea in balans, ook in relatie tot hun taak om ondersteunend te zijn aan regionale musea?	besteed aan digitalisering (Digitaal Watersnoodmuseum), het uitwerken van het project Waterlab ter versterking van het Paviljoen Waterbouwers, het aanstellen van een medewerker internationalisering en het faciliteren van onderzoek en het betrekken van onderzoekers, studenten en jongeren. Voor het museumbeleid 2022-2024 is een vaste verdeling van het beschikbare budget gemaakt. Deze middelenverdeling tussen de 5 Themamusea is een combinatie van een uitvraag van de Themamusea en een beleidsinhoudelijke toets vanuit de provincie. De Themamusea ondersteunen elk naar eigen draagkracht het brede Zeeuwse museale veld. Gedeputeerde Staten heeft besloten om het Museumbeleid voor de periode 2025-2027 te verlengen, en jaarlijks €800.000 te reserveren voor de Zeeuwse Themamusea. Wel wordt op dit moment het huidige museumbeleid extern geëvalueerd, zodat er voor de periode 2025-2027 met herijkt beleid gewerkt kan worden. In dit advies wordt ook meegenomen of het aantal Themamusea gelijk moet blijven dan wel moet krimpen of groeien, en welke middelenverdeling daarbij wenselijk is.
2023-74	BBB	Bladzijde 146 Domeinverbindingen cultuur	Op welke manier wordt het bedrijfsleven betrokken bij domeinverbindingen? Gaat dit ook om financieel bijdragen?	Het gaat enerzijds om een financiële bijdrage maar belangrijker is dat cultuur ook kan bijdragen aan innovaties in het bedrijfsleven. Ook kan cultuur bijdragen bij het “verlevendigen” van de binnenstad. Door bv. Leegstaande winkelpanden, al dan niet tijdelijk, in te vullen met kunstenaars die kunnen tentoonstellen en kunnen werken.
2023-75	VVD	Bladzijde 146 Zeeuwse basisvoorziening	Er zijn eerste stappen gezet richting een ondersteunende organisatie voor het gehele cultuurveld. Wat wordt bedoeld met een ondersteunende organisatie/waar moeten we qua rol, taken etc. aan denken?	Dit wordt momenteel verder uitgewerkt met het culturele veld. Een ondersteunende organisatie helpt bij het uitvoeren en ontwikkelen van onderscheidend en impactvol cultuurbeleid. Taken waaraan gedacht kan worden zijn bv. Het coördineren van onderzoek, Hulp bij het werven van fondsen en landelijke subsidies, advies voor de verder ontwikkeling van een culturele organisatie, ondersteuning in cultuureducatie.
2023-76	SGP	Bladzijde 149	Er is een TOP agrarisch erfgoed georganiseerd waarbij men gesproken heeft over de vraag hoe de instandhouding en herbestemming van Zeeuwse boerderijen kan worden bevorderd. Hoeveel Zeeuwse	Het doel van de Top was om in het veld op te halen welke plannen we in de komende jaren kunnen uitvoeren, samen met de agrarische erfgoedsector. De resultaten hiervan worden verwerkt in de uitvoeringsagenda cultuur en erfgoed.

			boerderijen zijn sinds 2015 tot heden gerestaureerd? En wat is men van plan in de komende jaren tot 2028?	
2023-77	BBB	Bladzijde 151 Cultuureducatie	Stichting Cultuurkwadraat speelt een belangrijke rol in de aanpak cultuureducatie. Hoeveel draagt de Provincie Zeeland financieel bij aan de exploitatie van Cultuurkwadraat? Kunt u een inschatting maken van hoeveel de inzet van Cultuur Kwadraat de sector oplevert aan binnengehaalde subsidies?	Stichting Cultuurkwadraat ontvangt van de Provincie projectsubsidies en geen bijdrage in de exploitatie omdat het geen IKS instelling is. In de projectmiddelen zitten organisatiekosten verwerkt maar dat is niet 1 op 1 uit elkaar te halen. We zijn in overleg met Stichting Cultuurkwadraat voor de doorontwikkeling van de organisatie. We wachten het jaarverslag van Cultuurkwadraat af om te zien hoeveel organisaties ze hebben geholpen bij een aanvraag, Er wordt nog niet geregistreerd hoeveel het de sector opgeleverd.
2023-78	ChristenUnie	Bladzijde 152 Hoofdstuk 6 Programma Iedereen telt! Gezond Leven – Sport	Wat wordt er gedaan om 1/3 van de Zeeuwen die niet of onvoldoende bewegen, toch vitaal te houden/aan het bewegen te krijgen? Wat wordt er al gedaan om te zorgen dat motorische vaardigheden van de kinderen niet meer afnemen, maar juist verbeteren?	Dit gebeurt onder andere via de Healthchecks, Vitale Kernen, Elke Stap Telt, Elke Trap Telt, Groene Beweegscholen etc... Allen programma's die we samen met gemeenten en of anderen in het netwerk organiseren. Dit is nog los van wat de gemeenten in samenwerking met ons of zelf doen. Daarnaast ook ontsluiten van data over nut/noodzaak en het belang van bewegen voor jonge kinderen. De motorische vaardigheden aanpak bestaat uit de Zeeuws Brede Screening, waarin we met netwerkpartners motoriek en leefstijlcomponenten meten. Inmiddels 28.000 leerlingen van de 30.000 Follow-up partners, zoals kinderfysio's, MRT specialisten, jeugdverpleegkundigen/jeugdartsen betrekken, buurtspotcoaches en beweegaanbieders bekijken samen welk aanbod nodig is om de motoriek en het beweeggedrag te verbeteren. Dit naast regionale overleggen met betrokken partners en symposia. Als ook activiteiten zoals Nijntje en voorlichting bij opleidingen over het belang van bewegen (Pabo, Pedagogiek, Verpleegkunde, sportkunde etc.)
2023-79	BBB	Bladzijde 157 Jouw Zeeland	Hoe representatief is de groep deelnemende jongeren aan Jouw Zeeland?	Er is een brede enthousiaste groep jongeren die deel nemen aan Jouw Zeeland maar is niet 100% representatief voor alle doelgroepen.
2023-80	PvdA-GL	Bladzijde 157 Jaarboek Jouw Zeeland	Link werkt niet, tenminste niet wanneer je hem letterlijk overtipt. Wat is de juiste link? Waar is dit jaarverslag te vinden?	Hierbij de juiste bijgevoegde link: Home - Jaarboek Jouw Zeeland 2022-2023

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

2023-81	BBB	Bladzijde 161 Toekomstbestendige culturele infrastructuur	Waaruit bestaan de Baten hiervoor?	Uit deze begrotingspost worden alle (grote) subsidies gefinancierd uit het culturele veld. Denk hierbij aan de musea, de bibliotheek, het theaterproductiehuis Zeeland, de regio-arrangementen en de uitvoering van de cultuurmonitor.
2023-82	D66	Bladzijde 168 Programma Bestuur, continueren samenwerking met provincies Fryslân	Er staat dat alle partijen de samenwerking tussen Friesland en Zeeland nuttig vinden. Hoe is deze constatering tot stand gekomen?	Tijdens de gehouden bijeenkomsten blijkt dat er tevredenheid bestaat over de samenwerking en er voldoende aanleiding en behoefte bestaat om dit te continueren.
2023-83	D66	Bladzijde 171 Programma Bestuur, versterken samenwerking met Vlaanderen	Welke impact heeft het bezwaar van provincie Zeeland tegen INEOS 'project one' op deze samenwerking?	Dit is complicerend voor de samenwerking.
2023-84	BBB	Bladzijde 174 Programma 8: Er wordt gesproken over het uitvoeren van vijf projecten aangaande zoet water	Welke projecten betreft dit? Waar worden ze uitgevoerd?	Op Bladzijde 174 van de jaarstukken 2023 staat niet de inhoud van de vraag. Wellicht wordt verwezen naar een andere bladzijde? 5 (en meer) projecten zoet water waar op bedoeld op wordt staan op bladzijde 191. Dit zijn projecten i.h.k.v. de proeftuin Zoet Water. Innovatieve drainage Schouwen-Duiveland, meer fruit met minder water, aanvulling waterhouderij Walcheren, ondergronds beregenen, effluent fit4food, Wolphaartswater, maatwerk Sirjansland. Dit zijn er meer dan 5, maar het genoemde getal was indicatief. Het is meer geworden, binnen het bestaande budget.
2023-85	BBB	Bladzijde 178 Energie op klimaat	Speerpunten: 700MW uit wind en 1000MW uit zon in 2030, wat is hierin de huidige stand van zaken?	Voor windenergie is eind 2023 601 MW gerealiseerd Voor zonne-energie is eind 2023 687 MW gerealiseerd, waarvan 442 MW op land en 245 MW op dak.
2023-86	D66	Bladzijde 180 Programma Energie op klimaat, klimaatadaptatie en voldoende zoet water	Tijdens de bespreking van de landbouwsubsidies 2023-2027 is er door de gedeputeerde toegezegd dat hij bij het openstellingsbesluit de subsidies voor landbouwers met betrekking tot zoetwater beschikbaarheid en zoetwaterkwaliteit extra aandacht zou geven. Hoe is dat gegaan? Welke ondersteuning biedt dit voor het Deltaplan Zoetwater?	We streven al enkele jaren naar meer openstellingen m.b.t. landbouwontwikkelingen (ook gerelateerd aan zoet water beschikbaarheid). Daarvoor is ook budget gereserveerd (Delta Fonds en ZDZW). De openstellingen blijven achter. Dit is gerelateerd aan mankracht tekort bij het RVO (voor NSP/POP subsidie).
2023-87	D66	Bladzijde 182 Programma Energie op klimaat, stimuleren adaptatiemaatregelen	Hoe staat het met de evaluatie van de regeling 'Groene Daken'. Deze evaluatie zou begin 2024 hebben plaatsgevonden.	Deze regeling is geëvalueerd. De evaluatie zal samen met de evaluatie van de Klimaatadaptatiestrategie Zeeland (KasZ) naar PS worden gestuurd.
2023-88	BBB	Bladzijde 182 Europese cofinanciering groene schoolpleinen	Waarom is dit in 2023 niet gelukt?	Europese cofinanciering voor de Groene Revolutie is niet gelukt, omdat zowel de timing als de financiële voorwaarden van de

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

				subsidie niet aansloten bij de uitvoering van het project. Uitsluitel over de subsidietoekenning en de start van het project liepen te ver uiteen, waardoor een te groot financieel risico voor de aanvrager ontstond. Ook sloten de maximum tarieven niet op elkaar aan waardoor financiële dekking van het project niet lukte.
2023-89	D66	Bladzijde 183 Programma Energie op klimaat, stimuleren medegebruik waterkeringen via Meer Met Dijken Doen en Parels	Wat is de stand van zaken m.b.t. tot deze zin "Samen met hen verkennen wij in 2023 de mogelijkheden voor recreatieve suppletie."?	In 2023 heeft RWS een quick-scan afgerond naar de mogelijkheden om suppletie ten behoeve van bredere stranden (recreatieve suppletie) te koppelen aan het Programma Kustlijn zorg waarmee RWS uitvoering geeft aan de handhaving van de 'Basiskustlijn' (voornamelijk vanuit waterveiligheid). De mogelijkheden die voortvloeiden uit de quick-scan zijn inmiddels vertaald in een tweetal pilotprojecten.
2023-90	D66	Bladzijde 185 Programma Energie op klimaat, Energietransitie	Recent zijn er door Utrecht in samenwerking met het rijk maatregelen aangekondigd om de netcongestie te verminderen. Zijn de maatregelen in Utrecht ook onderdeel van de maatregelen in Zeeland?	Ja
2023-91	D66	Bladzijde 187 Programma Energie op klimaat, projecten aardgas loze wijken	Waarom is de pilot aardgasvrije wijken in Middelburg afgeblazen?	De pilot aardgasvrije wijken in Middelburg is afgeblazen vanwege de kosten.
2023-92	BBB	Bladzijde 193 9-1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Er staat dat als er per 1 januari 2025 geen overeenstemming is over het herziene provinciefonds dat de gemaakte afspraken over de compensatie van de weeffout worden gehandhaafd. Is dit dan sowieso het geval? Of moet hier de disclaimer aan toegevoegd worden dat de uitkering van ZEH dividend hier ook nog van invloed op is?	De afspraak voor compensatie is ongewijzigd zolang er geen andere afspraken zijn gemaakt tot 1 januari 2025.
2023-93	BBB	Bladzijde 193 9-1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Is het Delta kenniscentrum hetzelfde als het Delta Climate Center?	Ja
2023-94	BBB	Bladzijde 193 9-1 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Zo ja, als de gebruikte dividenden van GBE aqua gebruikt worden om een bijdrage te dekken, betreft dit dan een eigen bijdrage naast het compensatiepakket? Of wordt een deel van de middelen uit het compensatiepakket voorgeschoten?	De bijdrage van de Provincie Zeeland aan het Delta Climate Center is onderdeel van het compensatiepakket. In het fiche over het kenniscentrum is opgenomen dat 48% gefinancierd wordt door het Rijk, 14% door de Provincie Zeeland en het overige door andere instellingen en (semi) overheden. De 14% van de Provincie Zeeland wordt gedekt uit het dividend van GBE Aqua.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

2023-95	BBB	Bladzijde 201 Provinciale heffingen	De lasten voor leges binnen het onderdeel natuur vallen veelal toe te schrijven aan personeelslasten en worden niet direct toegerekend aan leges-activiteiten. Waaraan zijn de personeelslasten dan wel toe te schrijven? Voor wie of wat worden deze personeelskosten gemaakt en voor wie of wat worden deze kosten gemaakt?	Dat de uren niet direct worden toegerekend betekent dat de vergunningverleners geen uren "schrijven" aan alle werkzaamheden die zij verrichten, dit geldt ook voor de werkzaamheden van vergunningverlening. Er wordt voor het bepalen van de hoogte van de leges uitgegaan van gemiddelde uurbesteding die nodig is om een bepaalde aanvraag af te wikkelen. Niet de daadwerkelijke uurbesteding wordt bijgehouden.
2023-96	BBB	Bladzijde 202 Weerstandsvormogen en risicobeheersing	Is er in beeld hoeveel risico's onder de € 200.000 er aanwezig zijn? Zo ja, hoeveel zijn dit er? Zo niet, waarom weten we dit niet?	In het risicomanagementbeleid 'riskeer, beheers en realiseer meer' zijn de kaders van het risicomanagementbeleid vastgesteld. Een van de kaders betreft dat risico's onder de € 200.000 niet worden meegenomen in de berekening van de benodigde risicobuffer. In principe is het de bedoeling dat risico's tot € 200.000, indien ze zich voordoen, opgevangen worden binnen de eigen budgetten. Omdat risico's onder de € 200.000 niet worden uitgevraagd zijn die ook niet in beeld.
2023-97	BBB	Bladzijde 203 Paragraaf: Project Zanddijk.	Waarom staat Project Zanddijk op nummer 2 in het risicoprofiel?	Bij alle risico's wordt een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een risico zich voordoet én wat de financiële impact is indien het risico zich voordoet. Vervolgens worden alle risico's berekend in een risicosimulatie. Aan de hand van de uitkomsten van deze simulatie is de mate van invloed zichtbaar. Daaruit blijkt dat bij het opstellen van de jaarstukken het risico van de Zanddijk op nummer 2 staat. De risico's worden ieder kwartaal geactualiseerd, dit kan betekenen dat risico's in de loop der tijd een andere rangschikking krijgen of komen te vervallen.
2023-98	BBB	Bladzijde 204 Weerstandsvormogen en risicobeheersing	Is er een concreet bedrag te koppelen aan het toegenomen risicoprofiel van de wettelijke milieutaken? En in hoeverre zijn deze toe te schrijven aan het toegenomen risico binnen de RUD?	Nee, het toegenomen risicoprofiel op milieutaken is het gevolg van de gewijzigde financiële impact van het plan van aanpak Robuuste RUD.
2023-99	BBB	Bladzijde 204 Weerstandsvormogen en risicobeheersing	Daarbij, zou het totale risicoprofiel niet uitgesplitst kunnen worden in euro's risico per project?	Met het noemen van bedragen wordt zichtbaar waar wij als Provincie rekening mee houden in financiële zin. Dit geldt bijvoorbeeld voor een aantal deelrisico's binnen wettelijke milieutaken. De "tegenpartij" zal deze informatie gebruiken in onderhandelingen als bedragen benoemd gaan worden. Bij een risico van bijvoorbeeld een schadeclaim is het ook niet wenselijk bedragen te noemen, dan ben je de onderhandelingspositie kwijt.

				Het noemen van bedragen kan ook leiden tot verkeerde conclusies over de benodigde risicobuffer. Deze wordt namelijk niet bepaald door het eenvoudigweg bedragen bij elkaar op te tellen, maar door een monte-carlo simulatie waarbij het voornamelijk draait om kansberekening. Daarom hebben wij nooit bedragen genoemd in onze rapportages en adviseren wij om dit in de toekomst ook niet te doen.
2023-100	PvdA-GL	Bladzijde 204 Wettelijke milieutaken. Met onder andere grensoverschrijdende PFAS	Hiervoor zou in overleg met de RUD en Vlaanderen een risicokaart voor worden opgesteld. Is die er al of wanneer valt die te verwachten? Kan PS daar (zo snel mogelijk) over beschikken? En hoe lang duurt het voordat hier een bestuurlijk voorstel op volgt? Wat is de rol van PS daarbij?	Op basis van informatie van de RUD stelt GS in de Voorjaarsnota 2024 voor om in 2025 en 2026 boven op het structurele budget (€161.000) van de RUD voor de taak rondom advisering van zaken Espoo/Helsinki, een (incidenteel) bedrag te reserveren van € 104.000, zodat er een medium uitvoeringsscenario kan worden nagestreefd. Bij dit scenario worden alle documenten die vanuit Vlaanderen binnen komen beoordeeld op de disciplines Lucht en best beschikbare technieken. In 2026 wordt geëvalueerd hoe effectief deze werkwijze is, alvorens er een voorstel voor aanvullende middelen voor 2027 e.v. kan worden onderbouwd. De voortzetting van het werkniveau zoals voorgesteld voor 2025 en 2026, is opgenomen in een risicokaart en maakt onderdeel uit van de berekening van het benodigde weerstandsvermogen. Hierover wordt uw Staten via de vier voortgangsrapportages vier keer per jaar geïnformeerd.
2023-101	BBB	Bladzijde 214 Onderhoud kapitaalgoederen	De post onderhoud en vervanging abdijcomplex was voor 945 duizend euro opgenomen in de begroting, uiteindelijk is maar € 646 duizend gerealiseerd, in hoeverre betekent dit dat we achterlopen op de gestelde doelen? En wanneer denken we dit onderhoud dan wel weer op het juiste niveau te krijgen?	De prioriteit bij het team gebouwbeheer is in 2023 gelegd op enkele huisvestingsprojecten (verbouwing vm. repro en bedrijfsrestaurant; uitvoering verduurzamingsmaatregelen). Hierdoor is geplande renovatie van gebouw B niet uitgevoerd. De geplande renovatie van gebouw H is in overleg met de nieuwe gebruikers uitgesteld. Er wordt gewerkt aan een totaalplan voor de verduurzaming van het Abdijcomplex met kostenraming en bijbehorende planning. Deze panden zullen onderdeel uitmaken van dit totaalplan. De renovatie zal gelijktijdig uitgevoerd worden met de uitvoering van de verduurzamingsmaatregelen. Het reguliere onderhoud (buitenonderhoud en installaties) van de panden is op het juiste niveau.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

2023-102	BBB	Bladzijde 216 Onderhoud kapitaalgoederen	De gebouwen D en de bovenverdieping van gebouw E worden afgestoten in 2023, is dit gebeurd? Welk bedrag is hiermee gerealiseerd? Als dit nog niet gebeurd is, hoe concreet is de status hiervan?	De gebouwen D en E zijn niet afgestoten in 2023. Oorspronkelijk was het plan om gebouw D te verhuren. Met een enkele partij waren de onderhandelingen ver gevorderd maar deze partij heeft uiteindelijk afgezien van huur. Door een veranderende organisatie en uitbreiding van het personeelsbestand is besloten om de beide gebouwen te behouden en in te zetten voor huisvesting van eigen personeel.
2023-103	BBB	Bladzijde 219 Financiering	De uitzetting van het schatkist tegoed is gestegen van € 18,9 miljoen op 1 januari 2023 naar € 54,5 miljoen op 31 december 2023. Met welk geld is dit tegoed dusdanig toegenomen?	De uitzetting bij de schatkist is met name toegenomen door het Westerschelde Tunnel dividend 2022, de teruggave van het BCF (BTW-compensatiefonds) over 2022 en zgn. ontvangsten in het kader van de SPUK regelingen
2023-104	PvdA-GL	Bladzijde 222 Overzicht verloop personeel ambtelijke organisatie en griffie	Van 2021-2023 zien we een toename van het ambtelijk personeel van 544 naar 610 fte, terwijl tegelijkertijd de bezetting van de griffie afneemt van 9,7 naar 7,3 fte. De bedoeling van de organisatie is te stabiliseren, fte's anders in te gaan zetten. Geldt dit ook voor de griffie of komt die i.i.g. wel weer op de sterkte van 9,7 fte. Antwoord graag met onderbouwing waarom wel of niet.	Ja dit geldt ook voor de Griffie. Griffie kent momenteel een aantal vacatures, uitgangspunt is dat deze opnieuw worden vervuld.
2023-105	VVD	Bladzijde 223 Over maatschappelijk verantwoord inkopen/aanbesteden	Gaarne wat meer toelichting wat de 9 projecten met 12% van de totale inkoopspend dit betreffen. Waar staat GWW voor?	GWW staat voor Grond, weg en waterbouw. De negen geselecteerde projecten zijn energiecontracten voor elektriciteit en gas, contract voor klein onderhoud, contract voor groot onderhoud, renovatie rotonde Oesterdam, leasecontract wagenpark en leveren van kantoormeubilair. In de cirkeldiagrammen ontbreken de inkoopopdrachten voor verduurzamen gebouwen en het contract voor onderhoud gebouwen, deze zijn wel onderzocht maar de impact was niet meetbaar te maken.
2023-106	VVD	Bladzijde 224 Over subsidies	De VVD fractie mist de verwijzing naar de inmiddels grotendeels opgevolgde aanbevelingen van de Rekenkamercommissie.	De behandeling heeft plaatsgevonden in de commissie bestuur op 26 januari 2024 en in uw Staten van 9 februari 2024.
2023-107	VVD	Bladzijde 225 Horizontaal toezicht	Wat is de huidige stand van zaken m.b.t. casus dubbele btw Zwin? Zijn er nog financiële consequenties te verwachten?	We hebben in de komende weken overleg met de Belgische FOD Financiën. Mochten daar nog financiële consequenties uit voortkomen dan zullen we u daarover berichten.
2023-108	VVD	Bladzijde 227 Ad 5 – 217a onderzoeken	Hoe staat het inmiddels met het inlopen van de achterstallige onderzoeken?	Uit het onderzoek blijkt dat niet alle evaluaties uitgevoerd zijn die op basis van de interne regelgeving verplicht zijn. Van deze onderzoeken is voor een drietal onderzoeken stil gestaan op

			(ad 6 – lerend vermogen van uitkomsten van IC controles). Zou er iets meer toelichting (transparantie) op het 'hoe' kunnen worden toegelicht?	alternatieve wijze, onder andere door nieuwe nota of kader. 2 evaluaties hebben het advies ontvangen niet meer uit te voeren op basis van nieuw verkregen informatie. 5 evaluaties zullen alsnog worden uitgevoerd op een moment buiten de onderzoeksperiode. 2 daarvan zijn inmiddels uitgevoerd in 2023. Evaluatie Deltaplan Zoet Water en Risicomanagementbeleid zijn geagendeerd in 2024. Het onderzoek Gedragsregel publicatie handhavingsinformatie is gepland voor 2025 in verband met de invoering van de Omgevingswet. De uitkomsten van de ic-controles worden vertaald naar aanbevelingen die opvolging krijgen. Op de opvolging vindt monitoring plaats.
2023-109	BBB	Bladzijde 240 Verbonden partijen	Aangezien we weten dat de binnen ZEH niet altijd voldaan kan worden aan de WNT, waar kunnen we dan zien dat aantoonbaar blijkt dat er geen andere geschikte kandidaat beschikbaar is voor een salaris binnen de WNT?	In het bezoldigingsbeleid van ZEH (destijds Delta) is opgenomen dat er sprake is van het niet kunnen vinden van een geschikte kandidaat binnen de WNT als er aan de volgende twee cumulatieve voorwaarden is voldaan: • Ten eerste heeft de Raad van Commissarissen gedurende een zoekperiode van minimaal drie maanden, na intensieve inspanningen en met inschakeling van een gerenommeerd Executive Search Bureau, geen gekwalificeerd lid van de Directie kunnen vinden binnen het maximale bezoldigingsniveau. • Ten tweede dient de Raad van Commissarissen aan te kunnen tonen dat sprake is van een gekwalificeerd beoogd lid van de Directie aan de hand het CV van de kandidaat afgezet tegen het Functieprofiel, een positief aanbevelingsrapport en externe referenties van en door het Executive Search Bureau, (vastgelegde) gesprekken met de kandidaat door de Renummeratie- en Benoemingscommissie van de Raad van Commissarissen en met de governance commissie ex artikel 23.8 van de statuten van de Vennootschap. Dit is pas van toepassing bij een eventuele zoektocht naar een nieuwe bestuurder. In het bezoldigingsbeleid is ook opgenomen dat bestaande contracten gerespecteerd worden.
2023-110	BBB	Bladzijde 245 Verbonden partijen	Waar en wanneer kunnen we als staten reflecteren op de gestelde doelen voor impuls zeeland en beoordelen of deze behaald worden?	Wij zullen binnenkort het Jaarverslag 2023 van Impuls Zeeland ter kennisname aan uw Staten toesturen.
2023-111	PvdA-GL	Bladzijde 256 Eigen Vermogen IPO	Hoe kan het dat het Eigen Vermogen van IPO met bijna € 2 miljoen is toegenomen (van 5,6 naar 7,4) terwijl aan de deelnemers gevraagd is extra bij te dragen in 2023?	De extra bijdrage in de IPO-BIJ12 Voorjaarsnota 2023 was met name voor het oplossen van een aantal ICT applicatie knelpunten bij BIJ12. Deze middelen zijn besteed, maar op andere onderdelen

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

			Graag een toelichting (ook al past deze vraag misschien beter in commissie bestuur bij het vaste ag.pt IPO). Het valt op.	van de IPO bureau en BIJ12 begroting is een onderbesteding verwacht in de Najaarsnota 2023 van het IPO-BIJ12 van in totaal € 1,8 miljoen. Bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 van het IPO-BIJ12 zal het definitieve overschot worden gerestitueerd aan de provincies.
2023-112	PvdA-GL	Bladzijde 263 Beleidskader grondbeleid	Waarom is hier het Omgevingsplan 2018 (nog) leidend? Inmiddels is toch de Omgevingsvisie met de vertaling naar een nieuwe Omgevingsverordening vastgesteld (doelend op de versie nog voor die die gekoppeld is aan de nieuwe Omgevingswet per 1 januari 2024)?	In de Nota Grondbeleid is geschreven in het licht van de veranderende, toekomstige opgaven, maatschappelijke context en wet- en regelgeving. De provinciale doelstellingen en ambities zoals deze verwoord zijn in de Zeeuwse Omgevingsvisie maken onderdeel uit van de veranderende, toekomstige opgaven.
2023-113	D66	Bladzijde 264 Paragraaf Grondbeleid	Wat wordt er in de aanpak veranderd om de grondbank te laten groeien?	Na de vaststelling van de Nota Grondbeleid organiseren we in de regio diverse bijeenkomst en cursussen over grondbeleid. Ook staan we op evenementen zoals de Open Dag CZAV/Rusthoeve. Er zijn extra kavelruilcoördinatoren geworven, onze ogen en oren in het buitengebied. Dat maakt dat we vaak vroegtijdig horen dat er grond te koop komt. Dat neemt niet weg dat we in een vrije grondmarkt opereren die nog steeds 'moeilijk' is: er komt weinig te koop en goede grond is heel snel verkocht.
2023-114	VVD	Bladzijde 266 Gefaseerde invoering (digitale processen) Wet open overheid – Project Implementatie Digitale Wetten	Wat zijn de doorlooptijden naar volledige afronding? Valt de afronding binnen eventuele (wettelijke) termijnen?	Het geheel van invoering van digitale wetten kent verschillende snelheden en afhankelijkheden. Sommige wetten zijn al (gefaseerd) ingevoerd, zoals de Wet Digitale Overheid en de Wet open overheid. Andere wetten moeten nog ingevoerd worden, zoals de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (naar verwachting 1 januari 2025). Bij de implementatie van de digitale wetten is onderscheid te maken tussen inwerkingtreding van het wettelijk kader en de implementatieverplichting ervan (in fases) in de uitvoeringspraktijk. Voor wat betreft de Woo bijvoorbeeld zijn de verplichtingen ten aanzien van de passieve openbaarmaking reeds inwerking getreden en geïmplementeerd. De verplichtingen die gelden ten aanzien van de actieve openbaarmaking van de verschillende informatiecategorieën dienen nog op een nader te bepalen tijdstip inwerking te treden. Naar verwachting zal de laatste categorie in 2026 verplicht actief openbaar worden gemaakt. De verwachting is dat wij hieraan kunnen voldoen.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

2023-115	VVD	Bladzijde 266 Woo verzoeken	Wat is de reden dat structureel – in meer dan 50% van de gevallen – verzoeken niet binnen wettelijke of met de verzoeker afgestemde termijnen is genomen?	Vanuit onze inventarisatie blijkt dat de overschrijding van de termijn regelmatig gaat om één á twee dagen. Dit heeft met het interne proces te maken. Vaak wordt het besluit op tijd ter ondertekening aangeboden, maar vindt de daadwerkelijke ondertekening pas later plaats. Hier heeft het Woo-team aandacht voor.
2023-116	VVD	Bladzijde 272 Balans	Wat is de achtergrond van het verschil tussen 2022 en 2023 van de toename van € 2,7 miljoen van nog te ontvangen overlopende activa. Is er sprake van een mate van achterstalligheid?	Dit betreft in de loop van 2023 gedeclareerde en ontvangen Europese, Rijks – en overige subsidies volgens de specificatie op bladzijde 290 van de jaarstukken 2023. Er is geen sprake van achterstalligheid.
2023-117	VVD	Bladzijde 274 Rechtmatigheid	Waarschijnlijk moet het woordje ‘gewijzigde’ voor het woordje ‘raming’ in de derde regel, omdat anders de conclusie over rechtmatigheid niet dekkend is. (zonder het woordje ‘gewijzigde’ zouden gerealiseerde lasten voor programma’s 5 t/m 8 hoger zijn dan de (oorspronkelijke) ramingen.	Toevoeging ‘(gewijzigde)’ voor ‘raming’ is correct.
2023-118	VVD	Bladzijde 288 en 289 Schatkistpapier en Liquide Middelen	Wat is het rendement geweest op uitgezette gelden op schatkistpapier en liquide middelen?	Met een gemiddeld saldo bij de schatkist van ca € 36,7 mio en een gemiddeld rentepercentage van ca 3,21% is een gemiddeld rendement van ca 2,99% over 2023 behaald.
2023-119	D66	Bladzijde 304 Woonplaats Zeeland, analyse begrotingsverschillen	"Voor de leegstaande pandenregeling kon eerst in januari 2024 worden beslist op de ingediende aanvragen." Deze zin klopt niet helemaal, ervan uitgaande dat er voor het eerst in januari 2024 over de aanvragen kon worden beslist: Waarom is dat pas zo laat mogelijk terwijl de subsidie al langer liep en het besluit over de verlening al voor de zomer 2023 is genomen?	Deze zin kan inderdaad aanleiding voor een misverstand zijn. Bedoeld wordt: "Voor de leegstaande pandenregeling uit de openstelling van 2023 kon eerst in januari 2024 worden beslist op de ingediende aanvragen." Het besluit over verlening van voor de zomer in 2023 had betrekking op de openstelling in 2022.
2023-120	BBB	Bladzijde 308 Cultureel erfgoed	Een deel van het budget is onbenut vanwege een minder aanbod van projecten in archeologisch onderzoek. Hoe wordt actief geworven voor projecten zodat in de toekomst het budget wel benut kan worden?	Wij zijn met de universiteit Leiden en de UCR in gesprek om onderzoek in Zeeland te stimuleren. Dit moet in 2024 al resulteren in extra onderzoek. Daarnaast hebben we voor een groot archeologisch onderzoek (Het strandproject) Rijksgeld ontvangen. Ook met het AWN zijn we in gesprek voor diverse onderzoeken in 2024. E.e.a. hangt samen met het verbeteren van de publieksvriendelijkheid van het archeologisch depot.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

2023-121	D66	Bladzijde 309 Energie op klimaat, begrotingsverschillen	Er is veel geld uitgegeven bij de uitvoering van KASZ en DPZ € 2 miljoen was SPUK waardoor we als provincie geld hebben overgehouden. Waarom kiest GS ervoor om dit in 2026 beschikbaar te stellen en de € 800.000 niet te verdelen over 2024 en 2025? Immers, het geld lijkt wel goed gebruikt te kunnen worden.	In 2024 en 2025 is voldoende budget beschikbaar voor het uitvoeren van de gemaakte plannen. Voor 2026 is dat niet het geval. Om deze reden wordt het doorgeschoven naar 2026.
2023-122	BBB	Bladzijde 312 Incidentele baten en lasten	Programma 6 Waarom zijn de lasten voor Museum incidenteel? Wat voor lasten betreffen dit?	De middelen voor de themamusea waren incidenteel tot 2027. Middels de voorjaarnota zijn deze middelen voor de themamusea structureel gemaakt. Het zijn projectsubsidies zodat de musea de flexibiliteit hebben om per jaar in te zetten daar waar nodig.

Beantwoording vragen jaarstukken 2023

Antwoord hoort bij vraag 2023-18

(bladzijde 30 jaarstukken) Behaalde resultaten 2023

In 2023 hebben we blijvend ingezet op de pijlers uit de Zeeuwse aanpak stikstof. Door PS is de aanpak herijkt op basis van het (ontwerp) NPLG. Namelijk door de opgave te verbreden met opgaven zoals Zoet Water en klimaatadaptatie, maar ook door voor oplossingen ook buiten de stikstofgevoelige N2000 te kijken. Deze aanpak is geland in het concept Zeeuws Gebiedsprogramma wat in juli 2023 is vastgesteld. Hierin heeft de provincie Zeeland, ondersteund door haar externe partners, een Zeeuwse aanpak voorgesteld waarbij alle sectoren bijdragen, we uitgaan van kansen (zoals zoet water beschikbaarheid) en waarbij ook een beroep op het Rijk wordt gedaan om te werken aan bijdragen uit het buitenland en scheepvaart.

Vermindering stikstofdepositie: Helaas hebben de vrijwillige beeindigingsregelingen in 2023 geen oplossingen gebracht voor de stikstofreductie in Zeeland. Hoewel er enkele 10-tallen bedrijven zijn die wel zouden willen stoppen, vallen deze vaak niet in de genoemde regelingen of is het niet gelukt om tot een overeenstemming te komen. Met enkele bedrijven wordt nog steeds gesproken.

Recuductie uit de industrie wordt gerealiseerd via maatwerkafspraken met de 3 grootste industriële bijdragers. In 2023 is met DOW, Yara en Zeeland Refinery gestart met de maatwerkafspraken onder regie van het Rijk. Deze zijn nog niet afgerond. Tegelijkertijd is volop overleg geweest met Vlaanderen om tot een gelijk afwegingskader te komen. Helaas is wet- en regelgeving in beide landen erg verschillend wat een gelijksoortige vergunningverlening moeilijk maakt. Om te voorkomen dat door nieuwbouw van industrie in Antwerpen extra depositie in Zeeuwse N2000 gebieden neerkomt, is aan Vlaanderen gevraagd goed te onderbouwen dat er geen toename van depositie van stikstof optreedt. Helaas is dit niet gelukt waardoor wij genoodzaakt waren hier een juridisch spoor op in te zetten.

Het verbeteren van natuur is in 2023 via het programma natuur en via het gericht aanpakken van de gebieden verder vormgegeven. Na de eerste fase programma natuur is in 2023 de aanvraag voor de 2^e fase gestart (welke begin 2024 is ingediend). De maatregelen uit het programma natuur betreffen voornamelijk de maatregelen die de natuur moeten versterken, en staan naast de maatregelen uit het gebiedsprogramma, die breder landen in het landelijk gebied. Gezamenlijk moeten beide programma's zorgen voor versterking van biodiversiteit, verbetering van waterkwaliteit en reductie van stikstof.

In 2023 is de reductie van stikstofdepositie in Nederland helaas nog steeds niet goed geslaagd. Ook in Zeeland niet. Dat maakte vergunningverlening moeilijk. Desondanks hebben wij geprobeerd zoveel mogelijk mee te denken met aanvragers hoe door gebruik te maken van een goede onderbouwing of intern- of extern salderen tot vergunningverlening over te gaan. Ook in Zeeland ontkwamen we echter niet aan juridische procedures hieromheen. Ook de legalisatie van PAS melders is om die reden nog steeds moeilijk. In 2023 zijn alle melders geverifieerd door provincie Zeeland, en is voor een aantal melders een oplossing gevonden. Helaas zijn er nog altijd enkele 10-tallen melders waarvoor geen oplossing is gevonden.